

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Dato: 19. august 2008
Kontor: Regional sundhed
J.nr.: 2008-1444-183
Sagsbeh.: hm
Fil-navn: lovf/epidemilov2/lovforslag-august2008

UDKAST

Forslag til lov om ændring af lov om foranstaltninger mod smitsomme og andre overførbare sygdomme

§ 1

I lov om foranstaltninger mod smitsomme og andre overførbare sygdomme, jf. lovbekendtgørelse nr. 640 af 14. juni 2007, foretages følgende ændringer:

1. § 18, stk. 2, affattes således:

”Stk. 2. Ministeren for sundhed og forebyggelse fastsætter regler om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes for at hindre, at rotter eller andre gnavere og insekter fører smitte fra en sygdom, der er omfattet af denne lov, ind eller ud af landet. I de i 1. pkt. nævnte regler kan ministeren for sundhed og forebyggelse fastsætte, at en statslig myndighed, som epidemikommisionen i medfør af § 4 måtte have pålagt at bistå med opgaven, kan lade nærmere bestemte praktiske foranstaltninger udføre ved autoriseret rottebekæmper, der tillige kan udføre opgaven for så vidt angår insekter.”

2. § 28, stk. 1, nr. 1, affattes således:

”Ejeren af et skib eller luftfartøj afholder efter regler fastsat af ministeren for sundhed og forebyggelse udgifterne til undersøgelse for og eventuel udryddelse af rotter eller andre gnavere og insekter i henhold til § 18, stk. 2, herunder et beløb til dækning af epidemikommisionens omkostninger.”

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2009.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrund og formål

Den gældende lov om foranstaltninger mod smitsomme og andre overførbare sygdomme (epidemiloven) afløste i 1979 den tidligere epidemilov af 1915 og den tidligere karantænelov af 1953; Bestemmelserne om karantæne er udformet på grundlag af WHO's internationale sundhedsregulativ (1969, revideret i 1973, 1981 og 2005). Den gældende epidemilov er revideret i 1994 (undersøgelse for og bekæmpelse af rotter på skibe m.v.), i 2000 (konsekvensændringer som følge af overførelse af stadslægeembedet i Københavns Kommune til staten), i 2002 (konsekvensændring som følge af sammenlægning af de bornholmske kommuner), i 2004 (konsekvensændring som følge af hæfestraffens afskaffelse), i 2005 (konsekvensændring som følge af

kommunalreformen), i 2006 (konsekvensændring som følge af politi- og domstolsreformen) og i 2008 (udvidelse af lovens anvendelsesområde m.v.).

Baggrunden for det foreliggende lovforslag er WHO's sundhedsregulativ fra 2005, som Danmark har tilsluttet sig, og hvori de hidtidige rottecertifikater for skibe erstattes af hygiejnecertifikater, samt Sundhedsstyrelsens redegørelse af 8. august 2008 vedrørende indførelse af hygiejnecertifikater til skibe, hvori Sundhedsstyrelsen redegør nærmere for kravene til de nye certifikater og for den praktiske implementering. Ifølge sundhedsregulativet skal de nye hygiejnecertifikater foruden undersøgelse og evt. kontrolforanstaltninger for rotter og andre gnavere også omfatte undersøgelse og evt. kontrolforanstaltninger overfor andre smitekilder for at beskytte mod international sygdomsspredning, som udgør en folkesundhedsmæssig risiko.

Formålet med lovforslaget er at skabe hjemmel til udstedelse af sådanne hygiejnecertifikater og til at kræve betaling herfor. Betalingen omfatter dels udgifter til undersøgelse og evt. foranstaltninger, og dels et beløb til dækning af epidemikommissionens omkostninger.

2. Indhold

2.1. Hygiejnecertifikater

WHO's formål med at indføre hygiejnecertifikater som en del af sundhedsregulativet er at identificere og notere alle situationer, hvor skibe kan udgøre en folkesundhedsmæssig risiko af international betydning ved for eksempel at give anledning til smittespredning til landets eller andre landes befolkninger.

Hvor sundhedsregulativet tidligere havde til formål at overvåge og kontrollere alvorlige smitsomme sygdomme som kolera, pest, gul feber, kopper, tilbagefaldsfeber og tyfus, omfatter sundhedsregulativet nu alle sygdomme og hændelser, der kan udgøre en folkesundhedsmæssig trussel af international betydning.

Smitteoverførsel med karakter af folkesundhedsmæssig trussel via skibstransport har ikke spillet en rolle for Danmark i de sidste mange år. Selv med fly, hvor risikoen umiddelbart må anses for at være meget større på grund af den langt kortere transporttid, er erfaringerne set fra dansk synsvinkel yderst begrænsede. Et scenario, hvor en hidtil ukendt, alvorlig sygdom opstår uvarslet på et skib, der lægger til i Danmark, anses for meget usandsynligt. Det mest sandsynlige scenario vil være, at mennesker på skibet er alvorligt syge. Sygdomstilfælde vil i sådanne tilfælde skulle anmeldes eller vil med meget stor sandsynlighed på anden vis komme til de danske sundhedsmyndigheders kendskab. De danske myndigheder vil herefter håndtere udbruddet, som om samme situation var opstået i landet eller kommet til landet på anden vis.

Fra dansk side lægges vægt på det forhold, at sundhedsregulativet tilsigter at beskytte befolkninger mod sundhedsmæssige trusler af international betydning. Dvs. at sundhedsregulativet tilsigter at beskytte landets og andre landes befolkninger mod spredning af den pågældende sygdom i forbindelse med modtagelse af syge rejsende. Ved indførelse af de nye hygiejnecertifikater er udgangspunktet således at tilgodese dette overordnede formål: Forebyggelse af folkesundhedsmæssig trussel for Danmark som internationalt.

Da Danmark lægger vægt på, at hygiejnecertifikaterne skal afspejle sundhedsregulativets grundidé: At undgå spredning af folkesundhedsmæssige trusler over landegrænser, finder Danmark det alene relevant i forbindelse med undersøgelse af skibe at sikre, at der ikke finder sygdomsspredning sted, der hidrører fra syge mennesker, rotter eller andre gnavere og insekter. Da piloter og kaptajner, som har kommandoen over fly og skibe i forvejen har pligt til så tidligt som muligt før flyets/skibets ankomst at underrette bestemmelseslufthavnen/-havnen om ethvert tilfælde af sygdom, som indikerer en smitsom lidelse eller evidens for en folkesundhedsmæssig risiko om bord, findes det alene relevant at lade hygiejnecertifikaterne for skibe omfatte undersøgelse for samt eventuel udryddelse af rotter eller andre gnavere og insekter, som er kendt for at kunne sprede sygdomme til mennesker. Det gælder således forekomst af disse dyr og insekter, samt reservoirer for dem ombord, dvs. mulighed for, at rotter eller andre gnavere og insekter kan leve og formere sig ombord. For insekternes vedkommende findes der ikke inden for vore breddegrader sygdomsoverførende insekter, der kan udgøre en folkesundhedsmæssig trussel. Der er dog en teoretisk risiko for overførsel af sygdom fra "fremmede" insekter, der kommer til Danmark om bord på skibe.

De hidtidige rottecertifikater er udstedt af SKAT på vegne af epidemikommissionen og på grundlag af en erklæring fra den autoriserede rottebekæmper, som har foretaget undersøgelse samt eventuel udryddelse for rotter. Ved den seneste ændring af epidemiloven i 2008, blev der åbnet mulighed for, at en anden statslig myndighed end SKAT kunne overtage denne myndighedsopgave. Efter indstilling fra Sundhedsstyrelsen er det besluttet, at det fremover bliver Sundhedsstyrelsen decentralt, dvs. regionens embedsløse, som på

vegne af epidemikommisionen skal forestå certificeringen i stedet for SKAT. I lovforslaget er SKAT derfor slettet, så der nu står, at hygiejnecertifikaterne udstedes af en statslig myndighed, som epidemikommisionen i medfør af § 4 måtte have pålagt at bistå med opgaven – en adgang som den gældende formulering af bestemmelsen allerede åbner mulighed for.

De praktiske foranstaltninger skal efter lovforslaget fortsat udføres af en autoriseret rottebekæmper, som tillige kan udføre opgaven for så vidt angår insekter. Nærmere kravspecifikation for hygiejneinspektion på skibe vil blive fastsat af Sundhedsstyrelsen. De autoriserede rottebekæmpere, som vil påtage sig opgaven for så vidt angår insekter, skal herefter afgive en erklæring om, at de kan påtage sig opgaven i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens kravspecifikation. By- og Landskabsstyrelsen, som i forvejen autoriserer rottebekæmpelsesfirmaerne, vil forestå registreringen af de autoriserede rottebekæmpere, som har erklæret at kunne udføre opgaven.

2.2. Betaling

Ifølge den gældende lov afholder ejeren af et skib (eller luftfartøj) efter regler fastsat af indenrigs- og sundhedsministeren udgifterne til undersøgelse for og eventuel udryddelse af rotter i henhold til § 18, stk. 2, herunder et beløb til dækning af epidemikommisionens omkostninger. De omhandlede regler fremgår af Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 502 af 12. december 1979, som ændret ved bekendtgørelse nr. 151 af 14. april 1983 og bekendtgørelse nr. 680 af 13. juli 1994.

Lovforslaget indebærer, at skibet fremover skal afholde de udgifter, der er forbundet med undersøgelse og udryddelse af såvel rotter eller andre gnavere som insekter, herunder et ekspeditionsgebyr til dækning af epidemikommisionens udgifter.

Ifølge SKAT har det årlige antal rottecertifikater udgjort ca. 150 – til danske såvel som udenlandske skibe. Dette forventes ikke at ændre sig med de nye hygiejnecertifikater, da kravene til, hvem der skal have de nye certifikater, ikke påtænkes ændret. Da forholdene, hvorunder inspektion og en evt. udryddelse skal foregå, ifølge sundhedsregulativet vil være de samme som for undersøgelse og evt. udryddelse for rotter, og da undersøgelse og eventuelle foranstaltninger som hidtil skal udføres af de autoriserede rottebekæmpere i forbindelse med den gennemgang af skibet, som de i forvejen foretager, forventes ekstraudgiften for det enkelte skib at være af begrænset omfang.

3. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Set i forhold til den gældende ordning indebærer lovforslaget ikke nye økonomiske eller administrative konsekvenser for regionerne eller kommunerne, da udgifterne til undersøgelse for og eventuel udryddelse af rotter eller andre gnavere og insekter afholdes af skibet. Det samme gælder i forhold til den lokale, statslige forvaltning. Der skal fortsat udstedes det samme antal certifikater, blot af en anden statslig myndighed end SKAT, og det administrativt fastsatte ekspeditionsgebyr til dækning af epidemikommisionens omkostninger vil i forbindelse med den kommende ændring af reglerne i bekendtgørelse om foranstaltninger mod smittsomme sygdomme blive tillagt den certifikatudstedende embedslæge, som har fået pålagt opgaven af epidemikommisionen.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Samlet vil forslaget kun have begrænsede erhvervsøkonomiske konsekvenser. Hidtil har ejeren af et skib afholdt udgifterne til undersøgelse for og eventuel udryddelse af rotter eller andre gnavere samt et ekspeditionsgebyr for certifikatudstedelsen. Da skibsinspektionerne og evt. foranstaltninger foruden at omfatte rotter eller andre gnavere fremover også skal omfatte insekter, må der påregnes en ekstraudgift for det enkelte skib, som kan være dansk eller udenlandsk. Men da inspektionerne og de evt. foranstaltninger som hidtil skal udføres af de autoriserede rottebekæmpere i forbindelse med den gennemgang af skibet, som de i forvejen foretager, forventes ekstraudgiften at være af begrænset omfang. Omkostningerne ved en rotteundersøgelse beløber sig i dag til ca. 3.500 kr. Administrativt vil der ikke være nogen ændringer, da rottecertifikatet erstattes af et hygiejnecertifikat.

5. De administrative konsekvenser for borgere

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for borgerne.

6. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget har ingen EU-retlige aspekter.

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	En begrænset merudgift for det enkelte skib – dansk eller udenlandsk - må påregnes
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Ingen EU-retlige aspekter	

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Lovforslaget har været forelagt for Statsministeriet, Finansministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Transportministeriet, Justitsministeriets lovafdeling, SKAT, By- og Landskabsstyrelsen, Beskæftigelsesministeriet, Danske Regioner, KL, Rigspolichefen, Den Almindelige Danske Lægeforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Skibsmæglerforening, Danske Havne, Rigsombudsmanden på Færøerne, samt til orientering i Grønlands Hjemmestyre.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at de foranstaltninger, som ministeren kan iværksætte for at hindre, at rotter eller andre gnavere fører smitte fra en sygdom, der er omfattet af denne lov, ind eller ud af landet, udvides til også at omfatte insekter. Om baggrunden for ændringen henvises til de almindelige bemærkninger.

Det foreslås videre at slette SKAT som myndighed, der kan bistå epidemikommisionen. Begrundelsen herfor er, at Sundhedsstyrelsen med indførelsen af de nye hygiejncertifikater for skibe vil overtage opgaven fra SKAT – en adgang som den gældende formulering af bestemmelsen allerede åbner mulighed for.

Endvidere foreslås at de nærmere bestemte praktiske opgaver, som den statslige myndighed bistår epidemikommisionen med, kan udføres ved autoriseret rottebekæmper, der tillige kan udføre opgaven for så vidt angår insekter. Begrundelsen for at lade undersøgelse og eventuel udryddelse af insekter foregå ved autoriseret rottebekæmper, som tillige kan udføre opgaven for så vidt angår insekter, er, at den autoriserede rottebekæmper i forvejen undersøger og foretager eventuel udryddelse af rotter på skibe og herudover har erfaring i skadedyrsbekæmpelse. Hvilke nærmere krav, som de autoriserede rottebekæmpere skal opfylde for at kunne påtage sig opgaven for så vidt angår insekter, vil blive fastsat af Sundhedsstyrelsen.

Bortset herfra er bestemmelsen uændret i forhold til den gældende lov.

Til nr. 2

Som en konsekvens af, at de foranstaltninger, som ministeren i henhold til § 1, nr. 1 kan iværksætte, foreslås udvidet til også at omfatte insekter, foreslås betalingsforpligtelsen ligeledes udvidet til også at omfatte undersøgelse for og eventuel udryddelse for insekter.

Endvidere foreslås "efter rotter" tilføjet: "eller andre gnavere", da § 18, stk. 2, som bestemmelsen henviser til, omhandler "rotter eller andre gnavere". Der er således udelukkende tale om en konsekvensændring af ordensmæssig karakter.

Bortset herfra er bestemmelsen uændret i forhold til den gældende lov.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft 1. januar 2009. Der vil samtidig med ikrafttræden af loven blive udarbejdet en ny bekendtgørelse om lov om foranstaltninger mod smitsomme og andre overførbare sygdomme.

Til § 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland. For Færøernes vedkommende kan loven – helt eller delvis – sættes i kraft ved kongelig anordning med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger. For Grønlands vedkommende er kompetencen til at fastsætte regler indenfor sundhedslovgivningen overgået til hjemmestyrets myndigheder, jf. § 1 i lov nr. 369 af 16. juni 1991 om sundhedsvæsenet i Grønland. Ønsker Grønlands Hjemmestyre regler af tilsvarende indhold gennemført i Grønland, må dette ske ved landstingsforordning.

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret

Gældende formulering

§ 18.

Stk. 2. Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter regler om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes for at hindre, at rotter eller andre gnavere fører smitte fra en sygdom, der er omfattet af denne lov, ind eller ud af landet. I de i 1. pkt. nævnte regler kan indenrigs- og sundhedsministeren fastsætte, at SKAT eller en anden statslig myndighed kan lade nærmere bestemte praktiske foranstaltninger, som epidemikommisionen i medfør af § 4 måtte have pålagt den pågældende myndighed at bistå med, udføre ved autoriseret rottebekæmper.

§ 28. Regionerne afholder alle udgifter efter loven, herunder de i § 27 nævnte erstatninger, bortset fra følgende:

- 1) Ejeren af et skib eller luftfartøj afholder efter regler fastsat af indenrigs- og sundhedsministeren udgifterne til undersøgelse for og eventuel udryddelse af rotter i henhold til § 18, stk. 2, herunder et beløb til dækning af epidemikommisionens omkostninger.
- 2)

Lovforslaget

§ 18.

Stk. 2. Ministeren for sundhed og forebyggelse fastsætter regler om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes for at hindre, at rotter eller andre gnavere og insekter fører smitte fra en sygdom, der er omfattet af denne lov, ind eller ud af landet. I de i 1. pkt. nævnte regler kan ministeren for sundhed og forebyggelse fastsætte, at en statslig myndighed, som epidemikommisionen i medfør af § 4 måtte have pålagt at bistå med opgaven, kan lade nærmere bestemte praktiske foranstaltninger udføre ved autoriseret rottebekæmper, der tillige kan udføre opgaven for så vidt angår insekter.

§ 28. Regionerne afholder alle udgifter efter loven, herunder de i § 27 nævnte erstatninger, bortset fra følgende:

- 1) Ejeren af et skib eller luftfartøj afholder efter regler fastsat af ministeren for sundhed og forebyggelse udgifterne til undersøgelse for og eventuel udryddelse af rotter eller andre gnavere og insekter i henhold til § 18, stk. 2, herunder et beløb til dækning af epidemikommisionens omkostninger.
- 2)

